

בס"ד עלון מס' 209 22.9.2015 – ט' תשרי תשע"ו

זמני ת"א:

פְּנִיטַת הַחֵג: 18:17

יְצִיאַת הַחֵג: 19:14

ר"ת: 19:50

לקבלת העלון

במייל – שלחו

הודעה ל:

sagif_@walla.co.il

זה השער לה' עדיקים יבוא בו

כיפור

"כל האוכל בתשיעי נחשב לו הדבר כאילו התענה תשיעי ועשירי!"
על הציווי ביום הכיפורים: "יום הכפורים הוא מקרא קודש יהיה לכם ועניתם את נפשותיכם"
אומרים חז"ל בגמרא במסכת יומא: "כל האוכל בתשיעי נחשב לו הדבר כאילו התענה תשיעי
ועשירי!". מסופר על הצדיק ר' לוי יצחק מברדיצ'ב:

שפעם אחת בליל כל נדרי הגיע הצדיק מברדיצ'ב לבית הכנסת והנה במקום לשבת במקומו
החל לחפש מתחת לספסלי בית הכנסת כאדם שאבד לו דבר מזה. לבסוף ניגש הרבי אל לעמוד
התפילה נשא עיניו למרום ואמר: "רבנו של עולם הבט משמים וראה מי כעמך
ישראל גוי אחד בארץ! מה היה קורה אילו היית מצווה לאומות העולם לאכול ולשתות? כמה
שיכורים היו מתגוללים ברחובות ומתחת לכל שולחן וספסל? לעומתם בני" עם קדושיך! צוית
להם לאכול בתשיעי, ועתה עומדים הם כמלאכי מעלה עטופה בטלית באימה וביראה מפני
היום הקדוש והנורא. אין אחד מהם תחת הספסל או תחת השולחן" .. אנא כפר לעמך ישראל!

איזו הסתכלות ולימוד סגוריא יש ללמוד מכאן....

עדיין אפשר לשנות!

בראש השנה נגזר הדין על כל אדם, אבל עדיין אפשר לשנות עד יום הכיפורים. סיפור נפלא
ימחיש זאת: הרב פינקוס סיפר שפעם הוזמן לחנוכת בית כנסת. בית הכנסת היה קרוואן, והובא
במנוף. כל המתפללים התגייסו למשימה והחזיקו את המבנה עת המנוף רוצה להניחו, והם
במסירות מכוונים ימינה ושמאלה וצועקים אחד לשני, והמנוף הנחית את הקרוואן בדיוק על
הרגליים מבטון שהוכנו מבעוד מועד. ההתרגשות בשיאה, כולם שמחים, לאחר שהמנוף הלך
התכבד הרב פינקוס וניגש לפתוח את הדלת ולקבוע מזוזה. והנה אבוי!!! – התברר שארון
הקודש בצד השני. הגבאי נרעש, וחצר בית הכנסת הפכה כמרקחה... מה עושים?! ילד קטן
שנכח במקום צעק: "מה הבעיה? בואו נסובב אותו כמו מקודם" ... למרות שאחד המבוגרים
הסביר לו שהקרוואן שוקל כמה טונות... הקשה הילד הרך: "אבל מקודם עשינו זאת בקלות?!"
לשאלתו החכמה של הילד, ענו לו המתפללים: "נכון, אבל מקודם היה מנוף, וכל עוד המנוף
מחזיק אפשר לסובב... ברגע שהקרוואן הונח – לא ניתן לעשות שום דבר..."

שמע זאת הרב פינקוס ואמר נמשל: כל עוד יש את יום הכיפורים – אפשר לסובב את השנה.
אך ברגע שיוה"כ עבר – אי אפשר לעשות כבר כלום... לכן, כל אחד ייתחזק במשהו וינסה
לשנות את השנה הבאה לטובה עוד יותר...

פדיון כפרות

מסופר שפעם אחת בא חסיד אל הצדיק רבי אלימלך מליזענסק זצ"ל וביקש להיכנס אל הקודש פנימה, כדי לראות מה מנהגו של הרבי בעת הכפרות וכיצד הם מעשיו. אם ברצונך לראות מנהג כפרות – השיב לו הרבי – אסור מרכבתך וסע אל הכפר הסמוך שם תיגש אל ביתו של בעל האכסניה ותמצא את מבוקשך/עשה החסיד כדברי רבו ושם פעמיו אל אכסניית הכפר. כשנכנס נתגלה לעיניו חדר גדול ופשוט ובו מספר מיטות ישנות ושולחנות עץ גסים שעליהם מסובים גויים בדרגות שונות של שכרות. בעל האכסניה, יהודי פשוט למראה ומגושם, עמד במרכז החדר ושרת אותם: לזה הגיש קנקן יי"ש ולזה מעט לחם כפרי. שכב החסיד בקרן זוית ועשה עצמו כישן. לאחר חצות הליל בשעה שאחרון השיכורים עזב את המקום, נעל האכסנאי את דלת העץ הכבדה, התיישב לו ליד אחד השולחנות וביקש מאשתו שתגיש לו את ספר הזיכרונות. משכה האישה והוציאה מתחת אחת המיטות פנקס ישן וקרוע. פתח הבעל את הפנקס והחל לקרוא דף אחר דף בקול רם. היה זה פירוט של כל מיני עבירות בהם נכשל במשך השנה: ביום פלוני קיבל שלא כראוי פניו של עובר אורח, ביום אחר לא קיים כהלכה מצוות תפילין כיוון שהסיח דעתו מהם. ביום זה לא התפלל כראוי, וביום זה לא כיבד איש מישראל וכך הלאה... לאחר כל עבירה שקרא נאנח מעומק ליבו... כשסיים לקרוא את כל הרשימה ביקש מאשתו שתביא לו את ספר החשבונות השני. זו מיהרה להגישו, פתח בו והחל קורא גם בו. אולם, בפנקס זה היו רשומים כל מיני דאגות, צרות וייסורים שהיו מנת חלקו במשך השנה. גם את הפנקס הזה קרא עד תומו. כשסיים לקרוא, סגר האכסנאי את הפנקס בטפיחה ואמר: "ריבוננו של עולם! אינני מכחיש כי אני חייב לך חוב גדול על כל העבירות הרבות שעברתי במשך השנה אלא שבסאת הייסורים והצרות שעברתי שילמתי לך, ואיני יודע האם עדיין חייב אני, או שמא פרעתי לך את כל חובי די והותר... החשבון, רבש"ע, הוא קשה ומסובך ואני מתלבט בו קשות... ובכן, – סיים האכסנאי – הבה נעשה "עסק" לא אני חייב לך ולא אתה חייב לי! פנקס העבירות כנגד פנקס הצרות, זה חליפתי זה תמורת זה כפרתי...! בבוקרו של יום חזר החסיד לרבו וסיפר לו את כל שראו עיניו. אמר לו רבו: כך אומר דוד המלך בתהילים בפרק ל"ח: "ה' נגדך כל תאוותי ואנחתי ממך לא נסתרה", אמת הדבר "נגדך כל תאוותי" גלוי וידוע לפניך כל העבירות והתאוות שלי אבל גם "אנחתי ממך לא נסתרה" – גם צרותי ואנחותי גלויות וידועות לפניך, אם כן, – זה תמורת זה! נו – סיים הרבי – עכשיו כבר אתה יודע כיצד עושים כפרות?...

"כי אתה מעביר אשמתנו בכל שנה ושנה"

יחזקאל הנביא מדבר עם אנשי דורו, ומשפיע עליהם לחזור בתשובה, ואנשי דורו אומרים לו: תשובה לא עוזרת כפי שמובא ביחזקאל (פרק לג פסוק ט'): **".. כִּי פִשְׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וְכִּם אֲנַחְנוּ נִמְקִים"** – אנחנו נמות עם העבירות, לא יכול להיות שתשובה באמת עוזרת!

נשאלת השאלה: איך טעו לומר שתשובה איננה עוזרת והלא נאמר בתורה במפורש שתשובה עוזרת: **"כִּי הַמִּצְוָה הַזֹּאת אֲשֶׁר אֲנֹכִי מִצְוֶה הַיּוֹם לֹא נִפְלְאת הִיא מִמֶּךָ וְלֹא רְחֹקָה הִיא"** מה אתם אומרים שתשובה לא עוזרת: **"כִּי פִשְׁעֵינוּ וְחַטָּאתֵינוּ עָלֵינוּ וְכִּם אֲנַחְנוּ נִמְקִים"**... אנחנו נמות עם העבירות!...מה זאת אומרת? תעשו תשובה!... באים אנשי דורו של יחזקאל, ואומרים – לא! תשובה לא עוזרת! במקום שיחזקאל יבוא ויגיד להם – תתביישו איך אתם מדברים!... הוא הולך להקב"ה, ואומר לו – מה הדור אומר... והקב"ה לא שולח אותו לפרשת ניצבים, הקב"ה נישבע, שתשובה עוזרת כמו שנאמר כולנו בתפילת הנעילה (יחזקאל פרק לג פסוק יא): **"חִי אֲנִי נְאֻם ה' אֱלֹהִים אִם אֶחְפֹּץ בְּמוֹת הַרְשָׁע כִּי אִם בְּשׁוּב רִשְׁעוֹ מִדְרָפוֹ וְחִיָּה"** – הקב"ה נשבע, שתשובה עוזרת! למה הוא צריך להישבע? הוא היה צריך להגיד ליחזקאל הנביא – אם הם לא מאמינים בתשובה, תתן להם את הפסוק בסוף פרשת ניצבים! איך יכל להיות, שבן-אדם לא מאמין בתשובה! משל למה הדבר דומה? לאדם שיש לו סופר-מרקט מאוד מצליח. ב"ה יש לו שם עשרה דלפקים, המחזור החודשי שלו הוא 10 מיליון שקל. במחזור של עשרה מיליון שקל בחודש, יש 10% רווח.

תורידו שכר של עובדים ושל הכל מסביב.... נישאר לו בחודש חצי מיליון שקל, ב"ה, בן פורת יוסף... בשנה שישה מיליון שקל. יום אחד מודיע לו מנהל החשבונות שהוא עוזב... הוא כמובן לא מתרגש, ואומר לעצמו: "טוב, מה הבעיה? ניקח מנהל חשבונות צעיר..." הוא לוקח מנהל חשבונות צעיר, ב"ה הוא עושה את העבודה, חותם על הצ'קים, הכל בסדר גמור... בסוף השנה, הוא כבר עובד שם שנה וקצת, מתקשר הרואה חשבון לבעל הבית, ומבקש להיפגש עימו בדחיפות... הם נפגשים, ואז אומר הרואה חשבון לבעל הבית: "תשמע חביבי, העסק שלך בגירעון של 7 מיליון שקל השנה". "איך יכול להיות, כל שנה אני ברווח של שישה מיליון, מה קרה?! והרי לא השתנה כלום... אדרבא, מאגר הלקוחות הקבועים הכפיל את עצמו?!..." רואה החשבון השיב בצורה הקרה ביותר: "אני לא יודע, אולי יש לך גנבים בעסק... אין לי מענה... תבדוק, אולי זה המנהל חשבונות החדש... אולי הוא לא בסדר... זה הדבר היחיד שהשתנה אצלך...". עוברים על החשבונות, ומגלים שבאמת זה המנהל חשבונות הצעיר, במקום לחייב פעם אחת מע"מ, הוא הוסיף לכל חשבונית כפל מע"מ... כשכולו רותח מעצבים, הוא קורא למנהל חשבונות, שנמצא שם שנה ורבע, ואומר לו: "מה זה?! אתה יודע שגרמת לי נזק של 7 מיליון שקל?! "אני?! התמם המנהל הצעיר. "כן, בא תראה! כל חשבון שעשית... פעמיים מע"מ! - צרח עליו בעל הבית. כשהוא לא מאמין לגודל האסון, שאל אותו בעל הבית: "מה את מתכוון לעשות עם החוב הזה, בכל זאת הזקת לי ב-7 מיליון?..." "אני לא יודע... אין לי משה לעשות... - השיב המנהל בתמימות... כאן בעל הבית לא יכל להתאפק: "מה זאת אומרת?! תמכור את הבית שלך, תחזיר לי 2-3 מיליון!" "בשמחה" - השיב המנהל - "אך אין לי מה למכור... אין לי בית, אין לי כלום!! "אז מה אתה מתכוון לעשות?! - שאל בעל החנות המתוסכל ואז קרה משהו מפתיע, המנהל ניגש אליו ואמר: "אני רוצה להגיד לך 'סליחה'". "סליחה סליחה ואיך את תכסה את הגירעון? - הקשה הבעלים "אני לא יבסה... אין לי מאיפה... " אז מה אתה מתכוון לעשות?! "אני רוצה להגיד לך 'מחילה'..." כאן בעל הבית לא יכל יותר וצרח: "אז תיקח את הדברים שלך, ותעוף הביתה!!!" "מה?! אתה אומר לי לעוף?! יש לי 14 ילדים שמחכים לאוכל, עכשיו ערב החג, ואתה זורק אותי?! איפה הרחמים שלך?! והמנהל הצעיר פורץ בבכי... הבעל הבית רואה אותו בוכה, והוא נמס, הוא לא יכול לראות אותו בוכה... אומר לו בעל הבית: "אתה יודע מה... אני משאיר אותך עוד שנה, אבל אוי לך, אם זה יקרה עוד פעם!" כשהוא קופץ משמחה מכריז המנהל: "אני מבטיח לך... זה לא יקרה עוד פעם!" עוברת לה שנה נוספת... עושים חשבונות... עוד פעם גירעונות... הפעם עשר מיליון גירעון! קורא בעל הסופר למנהל ושואל: "מה זה?! שוב המנהל הצעיר מתחיל לבכות... ובדמעות הוא אומר: "קורה... מה אני יכל לעשות... אנחנו רק בני אדם... נשאל כאן שאלה: כמה זמן לדעתכם, הוא יישאר בעבודה הזו? אפילו לא דקה אחת! יאמר לו בעל הבית: "אדוני, לך למשרדים... אני לא קופת העיר פה. זהו ניגמר!"... כן הוא הנמשל: שואלים אנשי דורו של יחזקאל: וכי אנחנו לא יודעים שתשובה עוזרת?! כמה פעמים אתה חושב שאפשר לבקש סליחה?! פותח הקב"ה את החשבון בראש השנה, ומסתכל מה עשינו, ואומר: "תראה... אתה יודע איזה נזקים עשית לי?! למה אתה חושב שאני ישאיר אותך עוד שנה?!..." אומרים אנשי דורו של יחזקאל - "פי המצוה הזאת אשר אנכי מצוה היום לא נפלאות היא ממוך ולא רחוקה היא" - מה אנחנו לא יודעים שיש תשובה?! וכי תשובה זה דבר חדש?! אבל כמה ריבונו של עולם יכול לספוג? פעם... פעמיים... שלוש... אבל כמה? חמישים שנה?! אומר להם יחזקאל: כן, "חי אני נאם ה' אלוקים אם אחפץ במוות הרשע פי אם בשוב רשע מדרך וחייה" - הקב"ה נשבע, שתשובה עוזרת אפילו 100 פעמים! זהו שאנו אומרים בתפילת יום הכיפורים: "כי אתה מעביר אשמתנו בכל שנה ושנה..."

”לאן אתה בורח כשקשה לך?”

מסופר שבשנה אחת אצל האדמו"ר מסלונים ביום הכיפורים לפני תפילת נעילה הגיעו קנטוניסטים להתפלל (=חיילים שנלקחו לצבא רוסיה עוד בהיותם ילדים לשירות בצבא הצאר הרוסי). הם ידעו שיום הכיפורים היום והם באו להתפלל, אך לא היה להם מושג מה אומרים או איך להתפלל בסידור... דבר אחד הם זוכרים היטב – הם זוכרים שאימא שלהם אמרה שהם יהודים!. האדמו"ר מסלונים לפני תפילת נעילה עלה לדוכן, פתח את ההיכל ושאל שאלה: במסכת כלים נאמר: ”כל הבא מן הים טהור, חוץ מכלב הים” (מכיון שבזמן שבאים ציידים הוא בורח ליבשה). זאת אומרת, אם עושים כלי מכל חיות הים – הוא טהור, חוץ מכלי שנעשה מכלב הים – שהוא טמא!. שאל הרב: מה השוני בזה שהוא בורח ליבשה?!

והוא ענה תשובה נפלאה: דעו לכם תלמידי היקרים! יכול להיות ש-50 שנה לא יחפשו אחריו ציידים והוא יישאר במים – מקום חיותו. והנה פעם אחת, ירדוף אחריו צייד ולאן הוא בורח? תמצא אותו ביבשה – משונה מכל חיות הים שעל מנת להגן על עצמן בורחות למקום חיותן, למעמקי המים... כך אותו הדבר אצל היהודי: ברגע שיש צרה הוא מיד בורח אל מקום חיותו – אל בית הכנסת, וההוכחה לכך – הקנטוניסטים הללו... אם כך הם פני הדברים, אפשר להתחיל את תפילת נעילה...

והלקח לגבינו: לא חשוב שכל השנה היהודי היה מנותק מיהדות לגמרי... אנו מסתכלים לאן הוא בורח כשקשה לו..

ביום הכיפורים אנו מתוודים ואומרים: ”על חטא שחטאנו לפניך ביודעים ובלא יודעים”

ולכאורה יש להבין מדוע אנו משווים כאחד את שני סוגי העבירות: ש”מדעת” וש”לא מדעת”, הרי ברור הוא שאין חומרתן שווה? אלא ביאר המגיד על פי דברי הגמרא במסכת יומא דף פו: ”אמר רב הונא: כיוון שעבר אדם עבירה ושנה בה הותרה לו! ותמחה הגמרא ושאלת: ”הותרה לו סלקא דעתך?” אלא אימא נעשית לו כהיתר”. וזה אכן מה שקורה אצלנו רח”ל שאותם חטאים שאנו לא יודעים אלו הם, אלו חטאים ששינו בהם עד שנדמה לנו, חלילה, שהם מותרים!..

בע”ה זיווג הגון: עוז בן מרים, לירון אמיר וענבל בני פנינה, הילה בת אסתר, גיא בן חוה, חמוטל בת ויקטוריה, שגיב בן רותי.

הצלחה ופרנסה טובה: לשגיב בן מרים, מורן בת רותי, אלכסי בן אירנה, לירון בן פנינה.

לרפואה שלמה: ציפורה בת מורוור, לציפורה בת מרים, שרה בת תמרה, אורלי בת מלכה, אייל בן שרה, שי בן רחל, יחזקאל בן אידה, רבקה בת מסעודה, אלכס בן רימה, יצחק יעקב בן יפה, אילן בן מסעודה, יוסי בן ציפורה, יוסף בן ציפורה.

לעילוי נשמת: אהרון רפאל בן רבקה ז”ל, בנימין בן סולי ז”ל, חביב בן סולי ז”ל, בתיה בת סולי ז”ל, גבריאל בן מורוור ז”ל, מיכאל בן מורוור ז”ל, רחמים בן מורוור ז”ל, יחזקאל בן יהודית ז”ל, דבורה בת טובה ז”ל, ישראל בן חנה ז”ל, דבורה בת מרים ז”ל. ארז בן חיה ז”ל, יוסף מיכאלשוילי בן רפאל ז”ל, חנה בת שמחה ז”ל, דוד אמנו בן מזולה ז”ל, משה בן שושנה ז”ל, שרה רוסיק מנשרוב בת תמרה ז”ל, זקלין לוי בת מסעודה ז”ל.